

**DETERMINANTS OF POST NUPTIAL RESIDENCE IN KDSS:
CULTURAL PATTERN AND ACCESSIBILITY TO RESOURCES**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2008**

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ปัจจัยกำหนดการอยู่อาศัยหลังแต่งงาน ในพื้นที่โครงการเฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี : แบบ
แผนทางวัฒนธรรม และการเข้าถึงทรัพยากร

(DETERMINANTS OF POST NUPTIAL RESIDENCE IN KDSS: CULTURAL PATTERN
AND ACCESSIBILITY TO RESOURCES)

สินธุ์ ราชสิทธิ์ 4937468 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: อารี จำปาคล้าย, Ph.D. (Sociology), อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์,
Ph.D. (Sociology), วิพรรณ ประจวบเหมาะ, Ph.D. (Sociology)

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษารุ่นนี้ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลักคือ หนึ่งเพื่อศึกษา
เปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการอยู่อาศัยหลังสมรสภายใต้บริบทของวัฒนธรรมเมือง
วัฒนธรรมข้าว วัฒนธรรมที่สูง วัฒนธรรมผสมผสาน และวัฒนธรรมพีชไร้ ในพื้นที่โครงการเฝ้า
ระวังทางประชากรกาญจนบุรี สอง เพื่อศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการอยู่อาศัยหลัง
แต่งงาน และสุดท้าย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าถึงทรัพยากรกับการเลือกรูปแบบการอยู่
อาศัยหลังสมรสในสังคมไทย โดยใช้ข้อมูลจากโครงการเฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี

จากการวิเคราะห์สถิติสถานภาพสมรสอายุ 15-34 ปี เมื่อ ปี พ.ศ.2546 จำนวนทั้งสิ้น 3,127
คน พบว่า การอยู่อาศัยแบบแยกต่างหากจากชุมชนทั้งสองฝ่าย (Neolocal residence) เป็นรูปแบบการ
อยู่อาศัยหลังสมรสหลัก ในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2543-2547) รูปแบบการอยู่อาศัยหลังสมรสไม่มีการ
เปลี่ยนแปลงมากนัก และผลการศึกษารุ่นนี้แตกต่างจากผลการศึกษาที่ผ่านมา

ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์ด้วย Multinomial logistic regression ในแบบจำลองที่สามารถ
อธิบายได้ดีที่สุดพบว่า บริบททางวัฒนธรรม และการเข้าถึงทรัพยากรระดับชุมชนและครัวเรือนมี
ความสัมพันธ์กับรูปแบบการอยู่อาศัยหลังสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

DETERMINANTS OF POST NUPTIAL RESIDENCE IN KDSS: CULTURAL PATTERN AND ACCESSIBILITY TO RESOURCES.

SINDH RATCHASI 4937468 PRPR/M

M.A. (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)

THESIS ADVISOR: AREE JAMPAKLAY, PH.D. (SOCIOLOGY), APHICHAT CHAMRATRITHIRONG, PH.D. (SOCIOLOGY), VIPAN PRACHUABMOH, PH.D. (SOCIOLOGY)

ABTRACT

The purpose of this thesis included 3 main issues: 1) to study differences of post nuptial residence patterns in urban/semi urban, rice, plantation, upland and mixed economic culture in the KDSS context; 2) to study the changing trend of post nuptial residence patterns; and 3) to study determinants of post nuptial residence in the KDSS context to order to test consequences of accessibility to household and village resources on pattern of post nuptial residence choice. Data from Kanchanaburi Demographic Surveillance Systems (KDSS) were used to analyze those associations.

This study's results found that in 2003, a large proportion of the 3,127 married women age 15-34 years old and their spouse both lived in a different village to that of their birth place (Neolocal residence). This is the main pattern in the KDSS context. Although during 5 years, the change in postnuptial residence pattern is unclear, in comparison to previous research, it was found that results of this study were different and there were great changes in the post nuptial residence patterns from the old tradition of Thai society. The results from Multinomial logistic regression suggested that cultural pattern and accessibility to household and village resources are significantly associated with postnuptial residence choice.

KEY WORDS: POST NUPTIAL RESIDENCE / KDSS / ACCESSIBILITY TO RESOURCES / CULTURAL PATTERN / HOUSEHOLD

109 pp.